

Модул 7 за е-учење за ДДВ

ОДАНОЧЛИВ НАСТАН И ДАНОЧНА ОСНОВА

Поенти од курсот

Ова е практично резиме на најрелевантните информации од курсот.

Овој курс за е-учење се повикува на законодавството на ЕУ за ДДВ што стапило во сила на 01.01.2020 година (важечки за Директивата на ЕУ за ДДВ, Директивата на ЕУ за поврат на ДДВ и Регулативата на ЕУ за имплементација на ДДВ).

Новите одредби во врска со третманот на ваучери за ДДВ ќе се применуваат на ваучери издадени по 31. декември 2018 година без предрасуди кон важноста на законодавството претходно усвоено од земјите-членки (Директива на Советот (ЕУ) 2016/1065 за измена на Директивата за ДДВ 2006/112/ЕС)

Овој модул е дел од поширокиот курс за ДДВ кој се состои од следните лекции:

- Вовед
- Територија
- Даночен обврзник
- Промет
- Место на оданочлив промет
- Дигитални услуги и мини-едношалтерски систем (MOSS)
- **Оданочлив настан и даночна основа**
- Стапки
- Ослободувања
- Право на одбиток
- Поврат
- Обврска

Овој курс дава одговори на прашањата „Кога и што?“

„Кога настанува оданочливиот настан и кога ДДВ станува платлив?“ и „Врз основа на што се пресметува ДДВ?“

1. Цели на учењето

На крајот на оваа обука, вие ќе:

- Знаете дека ДДВ станува платлив кога настанува оданочливиот настан: **платливост.**
- Знаете врз основа на што се пресметува ДДВ: **даночна основа.**

- Знаете како да ги поврзвате овие концепти со различни видови промет: **промет на стоки, промет на услуги, набавки во рамки на Заедницата, увоз.**
- Знаете кога даночната основа може да биде приспособена како резултат на промени откако се извршил прометот: **откажување, одбивање, целосно или делумно неплаќање и намалување на цената.**
- Опишете како долгуваниот данок е резултат на примена на стапката врз даночната основа изразена монетарно.

2. Оданочлив настан: општи правила и варијанти

Оданочлив настан: е моментот кога се исполнети сите правни услови за ДДВ да стане платлив.

Платливост: ДДВ станува платлив кога даночниот орган може да го побара данокот од даночниот обврзник.

Генерално, ДДВ се долгува кога настанува оданочливиот настан и ДДВ станува платлив. Концептите „оданочлив настан“ и „платливост“ се поврзани со различните видови промет.

2.1. Општо правило

При промет на стока, ДДВ станува платлив кога **стоката ќе се испорача**, без разлика кога ќе се изврши плаќањето.

Во случај на набавка на стока во рамките на Заедницата, вообичаено ДДВ станува платлив **на 15-тиот ден од месецот што следи** по месецот во кој се случил оданочливиот настан, во овој случај, **испораката на стоката.**

Доколку се издаде фактура пред тој ден, ДДВ станува платлив со самото издавање на фактурата.

Во случај на промет на услуги, ДДВ станува платлив **кога услугите ќе се испорачаат.**

Во случај на купување на стоки во рамките на Заедницата, ДДВ обично станува платлив при влезот на стоките во ЕУ. Меѓутоа, **доколку увезените стоки се предмет на царински давачки**, настапува оданочливиот настан и ДДВ станува платлив **само кога ќе настапи оданочливиот настан во однос на тие давачки и кога тие давачки станале платливи.**

Пример: А купува стока во третата земја. Оваа стока продавачот ја испраќа во А (ден 0). Стоката пристигнува во А на 10-тиот ден. На ден 25, царинските давачки стануваат платливи. ДДВ станува наплатлив на 25-тиот ден.

2.2. Варијанти на општото правило.

За промет што вклучува промет на стоки или услуги, постојат исклучоци од општото правило.

Варијанти за промет на стока: ДДВ станува платлив **на крајот од периодот на испорака** (односно во случај на снабдување со гас).

Варијанти за промет на услуги: ДДВ станува платлив **во моментот на плаќање** ако плаќањето **на целосниот износ на договорот** се изврши **во аванс** (чл. 65).

Ако прометот на услуги **се плати делумно** во аванс, а остатокот во моментот на испорака, ДДВ тогаш ќе стане платлив **во два момента:**

- Прво по плаќањето, согласно чл. 65.
- Второ, при испораката на услугата, согласно Член 63.

Во овој случај, Директивата за ДДВ им дозволува на земјите-членки други опции (чл. 66).

3. Даночна основа

Даночната основа е основата на која се пресметува ДДВ. Генерално, даночната основа е **сè она што се добива во замена за испорачаните стоки или услуги, или за набавените стоки**. За стоките кои се увезени, релевантна е вредноста за царински цели.

Даночната основа **зависи од видот на промет**.

За промет на стоки, набавка на стоки во рамките на Заедницата и промет на услуги, даночната основа **вклучува сè што испорачателот добива** или ќе добие од својот клиент или трето лице. Таа се состои од цената плус другите даноци, давачки и трошоци минус попусти во цената и одредени рабати (чл. 78 и чл. 79).

Во случај на увоз на стоки, почетната основа е вредноста што се користи за царински цели зголемена за даноци и акциза, доколку не се веќе вклучени, заедно со сите други дополнителни трошоци што можат да се применат согласно опишаното во член 86.

3.1. Варијанти на општото правило

Директивата за ДДВ утврдува одредени варијанти на општото правило.

Во случај на промет на стоки или услуги, или набавки на стоки во рамки на Заедницата, даночната основа може да се заснова на цената на чинење на стоката или услугите. Ако даночниот обврзник користи **деловна стока за приватни цели**, тоа може да се смета

за претпоставен промет и даночната основа се **заснова на цената на чинење на стоката** (чл. 74).

Доколку се работи за увоз на стоки кои се враќаат во ЕУ, даночната основа може да се базира на даночната разлика.

Во член 88 се наведува дека онаму каде што стоката привремено извезена од Заедницата сереувезува откако претрпела, надвор од Заедницата, поправки, обработки, адаптации, надоместувања или преработки, земјите-членки ќе преземат чекори за да осигураат дека даночниот третман на стоката за целите на ДДВ е ист како и оној кој би се применил ако поправките, обработките, адаптациите, надоместувањата или преработките биле извршени во рамки на нивната територија.

Пример: Производител во земјата-членка А испраќа стока со вредност од 1.000 евра до производител во трета земја за да изврши одредени адаптации врз стоката. Цената на чинење на овие услуги изнесува 500 евра. А мора да ја намали даночната основа при увозот на стоката на 500 евра.

3.2. Приспособувања

Во случај на **откажување**, одбивање, **целосно или делумно неплаќање** и намалување на износот по извршување на прометот, **даночната основа се приспособува или намалува**.

Секоја земја-членка ги поставува условите за тоа како ова намалување треба да се пресметува (чл. 90).

Постојат други исклучоци, како на пример, во случај даночната основа да е изразена во валута различна од валутата на земјата-членка во која се врши проценката на овој износ или во поглед на трошоците за материјалот за пакување за стоките што се враќаат (чл. 91 и чл. 92).

Пристап до неограничени курсеви за е-учење евозможен преку интернет-страницата EUROPA: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Запомнете, ова е кратко и практично резиме на најрелевантните информации од курсот. Само законодавството на Европската унија објавено во Службениот весник на Европската унија се смета за автентично. Комисијата не презема одговорност за што и да е во врска со обуката.